

Anno 1602

2

Oratio

HABITA IN SE

CVLARI FESTO NATA

LITIO ACADEMIÆ WITTEBER-

gensis, cum centesimum à prima fundatione com-

plevisset annum, 18. die Octobris, Anni

currentis 1602.

IN QUA PRÆDICANTUR BE-

neficia Dei in hanc Scholam collata, cum primis ve-

rò beneficium repurgatæ doctrinæ Evangelicæ, Et

admirandæ protectionis Scholæ hujus, adversus

insidias Diaboli, et sanguinarios Antichri-

sti Romani conatus.

A B

ÆGIDIO HVNNIO, S.

Theol. D. & Professore in Academia VVite-

tebergenfi.

WITTEBERGÆ

Typis Mullerianis, Apud Bechtboldum Raab.

6

3

4,33

Oratio

HABITATA IN SE

CVLARI FES TO WATA

LITIO ACADEMIE WITTEB

geris, cum consensu et approbatione

plurimorum, 18 die Octobris, Anno

1602.

IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

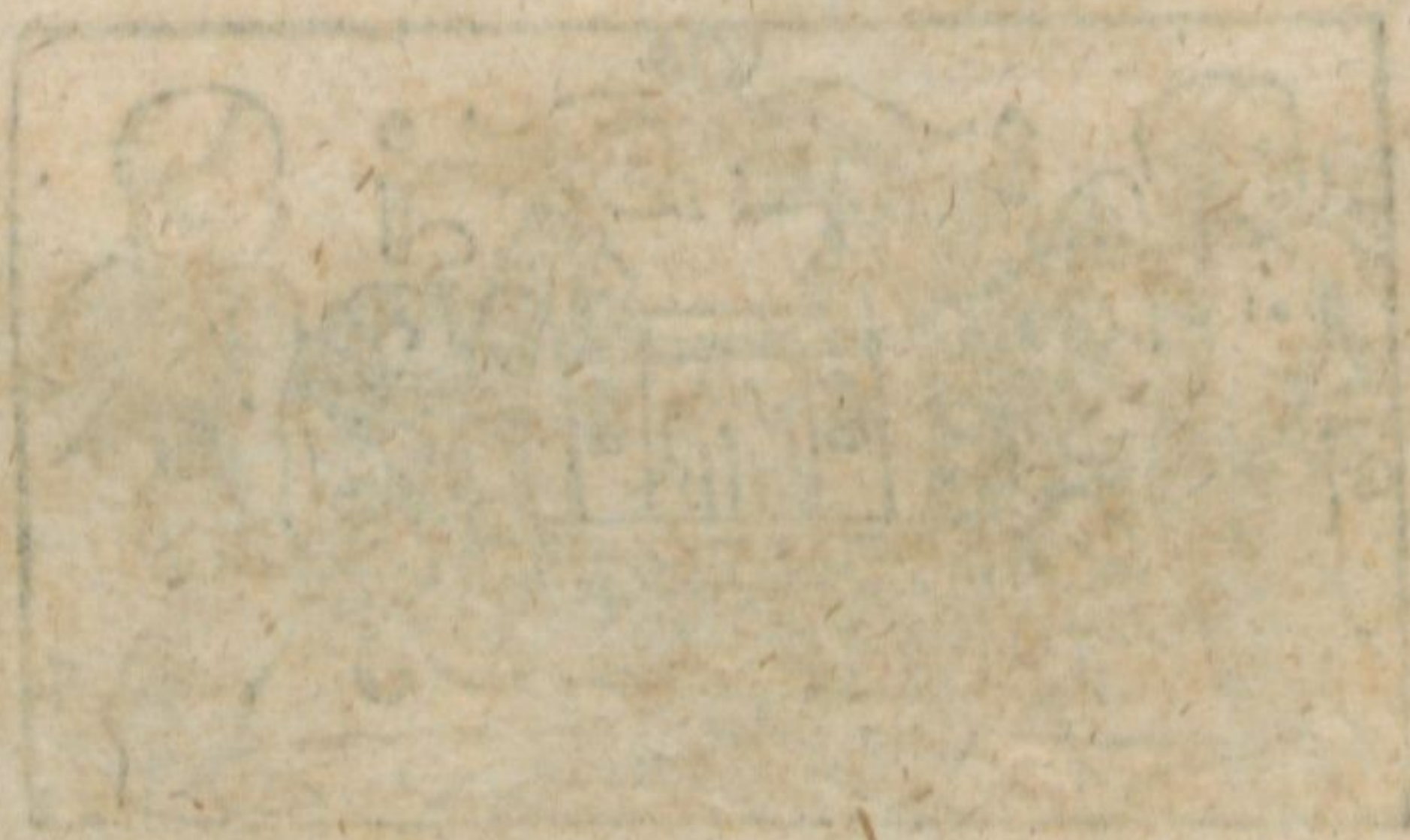
IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

IN OMNIA TRIVICANNA B.E.

Faint text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.

ILLVSTRISSIMO GENE-
ROSISSIMOQUE PRINCIPI AC DO-
MINO, DOMINO AUGUSTO, DUEI SAXONIAE, LAND-
grauio Thuringiae, Marchioni Misniae &c. VVitte-
bergenfis Academiae Reçtori Magnificentissi-
mo, Domino suo Clementissimo.

A Cui solenni celebrati nuperrimè Iu-
bilaei Christiani, & anni Secularis, Acade-
miae hujus florentissimae, non modo interfuit,
sed & praesuit inçlyta tua Celsitudo, Illustris-
sime Dux AVGVSTE, Princeps Clemen-
tissime. Quale id fuerit festum, quàm gravibus de causis indi-
ctum autoritate publica, quibus ritibus celebratum, nihil atti-
net hîc operosè commemorare: siquidem cum Tua Celsitudine,
tanquam Scholae hujus Magnificentissimo Magistratu, res om-
nis fuit deliberata, priusquam in actum solennem traduceretur.
Sed & Oratio, quam in actu habitam, nunc verò typis exscri-
ptam, Generosissimae Tuae Celsitudini humiliter offero, suscepti
Christianissimi hujus instituti rationes, omni humano judicio
superiores, explicat & recenset.

Hanc Orationem de voluntate & decreto Senatus Aca-
demici in Iubilaei nostri celebratione recitatam, non dubitavi
Celsitudinis Tuae nomini augustissimo, Dux Auguste inçlyte, dis-
care & consecrare: tum quòd sub Tuae Celsitudinis (post Deum
& Electorem Saxoniae, Christianum secundum, Tuae Excelsi-
tatis fratrem exoptatissimum, Dominum meum clementissi-
mum) auspicijs atq. ductu, Iubilaeus Evangelicus iste celebratus,

A 2

tum,

tum quod idem potentissimus Saxonice Dux Elector, unâ cum
serenissima laudatissimaq; Domina matre, Vidua, Tuam Celsi-
tudinem, in institutione religiosæ pietatis, meæ fidei clementis-
simè commendavit. Nec meum in Domino laborem hæle-
nus inanem, sed verè benedictum fuisse, letus agnosco, Celsitus
diniq; tuæ de tam laudabili ac felici progressu in studijs, cum pie-
tatis, tum humanitatis, qua par est, animi reverentia gratulor;
Deum æternum toto pectore precans, ut bonum, quod in tuo ge-
neroso pectore cepit opus, confirmet, & in eo dona Spiritus Sancti
locupletet, ut Celsit. Tua novis subinde virtutum auctibus suc-
crescens, in Principem evadat. & religiosa pietate, & lite-
rarum divinarum humanarumq; cognitione, & virtutum omnis-
um, quæ virum Principem ornant & commendant, splendore
coram Deo & hominibus insignem & prælustrem, cujus auto-
ritate operaq; multa olim fiant. Deo grata, totiq; Ecclesie &
Reipublicæ Christianæ salutaria.

Quod restat, Tuam Generosissimam Celsitudinem æterno
ac præpotenti Deo, pijs votis atq; precibus humilimè commendo.
Ex Museo V Vittebergæ, die 27. Octobris, Anno salutis huma-
næ, supra millesimum sexcentessimum, secundo.

Tuam inclytam Celsitudinem
demissa observantia colens,

Ægidius Hunnius D.

*Q*UOD FELIX FAUSTVM QVE SIT

Reip. literariæ, nobisq; singulis & universis salutare: illuxit tandem optatus ille dies, quo festum natalitium almæ hujus Academiæ Wittebergensis peragitur, idq; non vulgare, non anniversarium, sed seculare, atq; sic planè singulare, & quasi novum, quod non nisi centesimo quoque peragitur & frequentatur anno: quam festivitatem nemo eorum, qui nunc vivunt, hominum, vidit, nec porrò visurus est; ut de ludis olim secularibus Romani voce præconis ad populum proclamari voluerunt. Hoc tam eximium & augustum festum gravissimis de causis celebrari jussit ac voluit Serenissimus Dux, Saxoniae Elector, Princeps ac Mecænas noster clementissimus: idem maturo consilio sanxit & indixit Academiæ Senatus amplissimus. Non verò Iubilæum agimus vel Romanum Ethnicum, in ludis situm & ociosis spectaculis; vel Romanum Pontificium, turpissima indulgentiarum nūdinatione infame potius, quam de meliore nota celebre: Sed Iubilæum agimus verè Christianum, ideò videlicet indictum, ut de Academiæ hujus initio, progressu, & incrementis, & per tot rerum humanarum vices tempestatesq; miranda Dei protectione, differatur, quo pacto ea ante annos centū, circa has ipsas horas nata, & solenni ritu introductionis velut in cunas reposita sit, quomodoq; paulatim adolescens, in hanc, ut sic loquar, immensitatem excreverit, ut fama gloriaq; sua terrarū orbem completeret, cunctisq; suis hostibus, ipsiq; adeò Pontifici Romano, cum omni ejus clientela, formidabilis evaderet.

Cum ergò dicendum sit de admirandis operibus, & beneficijs Dei, seculo præterlapso in hanc almam studiorum matrem, & per hanc in reliquos Christiani nominis populos ubertim collatis: quid vetet, Iubilæum nostrū à Prophetico jubilo Davidis exordiri, hoc modo:

Venite, exultemus Domino, jubilemus Deo salu-
tari nostro. Iubilate Domino omnis terra: Cantate,
& exultate, & psallite. Psallite Domino in Cithara, in ci-
thara & voce Psalmi, in tubis ductilibus & voce tubæ
corneæ. Iubilate in conspectu Regis Iehovæ: lætentur
coeli, & exultet terra, moveatur mare & plenitudo ejus,
orbis terrarum, & qui habitant in eo. Flumina plaudant
manu, exultent montes à conspectu Domini. Annunci-
ate inter gentes gloriam ejus, in omnibus populis mira-
bilia ejus. Venite, magnificemus nomen Domini, ado-
remus scabellum pedum ejus, quoniam sanctum est. Hæc
est dies, quam fecit Dominus, exultemus & lætemur in
ea. Constituite diem solennem in condensis usq; ad cor-
nu altaris. Confirma hoc, Deus, quod operatus es in no-
bis. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam
in æternum misericordia ejus.

Porro, quia in hac solennitate summoperè labo-
randum mihi esse video, ne iustas metas transiliendo, se-
quentibus actibus, qui restant, tempus præripuisse vide-
ar: ipsi mihi brevitatem impero, & cancellos circumdo,
intra quos mea sese, nolit velit, coarctet oratio. Et sanè
quid quisq; Ducum Electorum in hac Schola partim fun-
danda, partim dotanda, patrim locupletanda, partim col-
lapsa restauranda, partim restaurata conservanda & ex-
ornanda præclare laudabiliterq; præstiterit: Id ego vo-
bis non edisseram: Hæ namq; partes carmini, quod au-
diētis, seculari tributæ sunt.

Mei sermonis cardo vertetur in solidum, ut dixi,
in prædicandis Dei omnipotentis laudibus pro inenar-
rabili dono accensæ lucis doctrinæ, paternæ protectio-
nis, aliorumq; beneficiorum, quæ ex perenni scaturigi-
ne divinæ bonitatis in Wittebergicam nostram Acade-
miam, & consequenter in universam Christi veram Ec-
clesiam exuberantissimè redundarunt. Dicam ergo de
primis

primis illius fundamentis & incunabilis. Dicam de amplissimis ejus progressibus & incrementis, ubi campus se aperiet celebrandi magnum illud opus & arduum, quod est nostra Wittebergâ in revelatione Antichristi, doctrinæq; cælestis repurgatione, ad innumerabilium animarum perpetuam salutem excelsa Dei omnipotentis dextera perfecit. Dicam porrò, quomodo scholæ hujus cymbam inter adversitatum periculorumq; fluctus & procellas, rerumq; vicissitudines horrendas, sapientissimus ille Naclerus, Deus optimus maximus benignissimè tutatus sit: addito sub finem orationis pio voto, ut hanc suam naviculam porrò etiam ad finem usq; mundi tutam & incolumen præstare velit.

Quod dum facio: tuam Celsitudinem, Illustrissime Dux Auguste, Rector Scholæ hujus Magnificentissime, vos, Serenissimi Ducis Electoris, Domini & Meccœnatis nostri clementissimi munificentissimiq;, legatos & Consiliarios; vos Illustres & Generosos Dominos Barones, vos porrò Academiarum, cum vicinarum, tum hujus nostræ laudatissimos Proceres, & professores ac antistites celeberrimos, vos item generis splendore, virtutūq; cultu viros eminentissimos, vos omnium ordinū exoptatissimos hospites, teq; modis omnibus ornatissimam, splendidissimamq; scholasticæ juventutis Coronam oro & obtestor, ut mihi dicenti, vestram clementiam, favorem, benevolentiam, studium, attentionem & æquanimitatem ad horulæ spacium accommodare non dedignemini. Quod si non omnia vel eo, quo decebat ordine, vel quo par erat, orationis cultu dixero, tribui velim angustiae temporis, tum negotiorum varietati, quæ manum admotam, subinde de tabula, quod dicitur, dimovebant.

Ut igitur à primordijs Academiæ, nostra suum initium capiat oratio, docent historiæ monumenta, quo pacto

paſſo Sereniſſimus Imperator Maximilianus, ejus nomi-
nis primus, in Comitijs, anno, ſupra milleſimū quadrin-
genteſimū nonageſimo quinto, celebratis, gravi & ſapi-
enti oratione ſit hortatus Imperij Principes, Electores
præſertim, ut cum magna ſit ubique doctorum virorum
raritas, ipſi in hanc curam incumberent, ut in ſuis ditio-
nibus Academiæ paſſim per Germaniam erigerentur.
Cui & conſilio & commonſactioni Princeps F R I D E-
R I C U S, qui à ſapientiæ laude nomen & elogium ſa-
pientis adeptus eſt, parendum ratus, mox ab eo tempo-
re ad fundandum Univerſale ſtudium, ſive Academiam,
animum adjecit.

Quam ad rem, præ cœteris hujus ampliffimi Ele-
ctoratus oppidis, noſtram hanc Wittebergam opportu-
nam eſſe judicavit, jam tum, pro ſua ſapientia præſagi-
ens, immenſam ex hac Schola utilitatem ad univerſam
Eccleſiam & Rempublicam Chriſtianam exundaturam
eſſe. Quod præſagium ſermone ſuo verè vaticinio con-
firmans D. Fleckus, Monastiæ quidem Profeſſionis ho-
mo, ſed qui nullam in omni vita miſſam celebraſſe legi-
tur, ipſo die inaugurationis Academiæ pro concione di-
xiſſe fertur, ab hoc albo monte (Wittebergâ designans)
totum orbem Chriſtianum ſapientiam eſſe mutuaturum.

Sic ergo, quod foelix fauſtumq; toti Chriſtianita-
ti fuit, & eſt, & ut ſperamus ac precamur, erit etiam ad
poſteros, ante centum annos, hoc eſt, Anno milleſimo
quingenteſimo ſecundo, die, qui Lucæ Evangelistæ ſa-
cer antiquitus eſt, hoc celebratiſſimum Emporium ſtudi-
orum ſolenniter excitatum, introductum, & ut ejus æta-
tis hominibus loqui mos erat, inthronizatum eſt, primo
renunciato Rectore, Martino Pollichio Mellerſtadio,
qui poſt ad ſummum honoris gradum in tribus Faculta-
tibus ſuperioribus evectus, & lux mundi nominatus fu-
it. De hoc percelebri viro refert inſignis Theologus
Iohannes

Iohannes Mathesius, in concione de Luthero prima funebri, quod cū Mellerstadius multò ante, quàm mutatio religionis inciderat, audisset in publica disputatione Lutheri principia Scholasticæ Theologiæ oppugnantē, & demonstrantem, quod scripta Prophetarū & Apostolorum, omni Theologiæ Thomæ, Scoti, Alberti, & aliorū eiusdem farine scholasticorum longissimè sint præferenda; Mellerstadius jam tum Lutheri hac de re cum argumentationes, tum solutiones admirari satis non poterit, & aliquando in mensa in hanc vocem eruperit: hic Monachus universam Ecclesiæ Romanæ reformabit doctrinam. Nam insistit Scripturæ Prophetarum & Apostolorum, quam nulla Sophistica seu Thomistarum, seu Scotistarum, seu Albertistarum, seu aliorum quorumlibet Scholasticorum expugnare potest & evertere.

Hic ergo Mellerstadius, ut dixi, primus fuit Academiæ Rector, & in Facultate Theologica primus omnium Decanatum gessit eximius Magister noster (ut tum dicebantur) Iohannes Staupitius, Augustiniani ordinis Eremitarum Generalis per Germaniam vicarius. De cuius viri laudibus differere temporis angustia prohibet. Satis est indicasse, quod è tenebris refulgentem Evangelij veritatem suo calculo comprobavit, & fidei cordo suscepit. Cujus itidem vox de Luthero memorabilis & vaticina in illis, quas dixi, concionibus Domini Mathesij descripta extat. Etenim cum Staupitius Anno 1512. nomine Principis Electoris mandaret Luthero, ut summum in Theologia gradum susciperet, Lutherus autem varijs in medium allatis rationibus se excusaret, Staupitius festivo vultu respondisse fertur: Omnino videtur instare mira rerum conversio, in qua Domino Deo nostro multi obijciuntur labores in cælo & in terra, ad quos expediendos, opus erit strenuis & laboriosis Doctoribus; sive ergo vivas, sive moriaris, Deus in consilio suo

B

tuam

quam requirit operam. De eodem Staupitio quædam alia
insuper ἀξιόλογα narrantur in Tomis Lutheri, quæ par-
tim piè prudēterq; fecit, partim sapiēter graviterq; dixit.

Sic ergo à probatissimis hisce viris, & purioris do-
ctrinæ amantibus, sub diversis officijs, primum velut or-
tum cepit hæc Academia, ut ex flore potuerit æstimari,
quid ab ea fructuum olim expectandum foret; præsertim
quod jam tum ex hac omnis literaturæ officina velut ex
equo Trojano homines prodibant, disciplinarum omni-
um studijs insigniter exculti, qui & in Ecclesiastico regi-
mine, & in politica gubernatione fructus incredibiles ad-
bene beateq; vivendum hominibus afferrent: quos no-
minare saltē & numerare foret operosū nimis & prolixū.

Porro sicut in parabola Salvatoris, Ecclesiæ conditio
assimilatur grano sinapis, quod etsi minimum est omni-
um seminum: tamen in terram jactum succrescit, & fit
majus cæteris oleribus, adeò quidem, ut volucres sub ra-
mis ejus nidulentur: sic idem ad unguē in Academiæ no-
stræ incrementis cernere promptum est. Nam a tenuibus
initijs cæpta mox felicissimis augmentis omnium spem
& expectationem antevertit: evocato nimirum ex Er-
phordiana Academia, Luthero, ex Tubingensi porro
Philippo Melanchtone. Sub quorum sanctis & indefes-
sis, tametsi distinctis, suo tamen modo conjunctis operis
& laboribus, incredibile est, quantum paucorum anno-
rum spacio creverit, & in quantam se diffuderit amplitu-
dinem, ut ejus fama non Saxonix limitibus, non Germa-
nix terminis, non Europæ finibus clauderetur, sed uni-
versum Christianum orbem pervagaretur, imò ad astra
coelorum usq; pertingeret: dum & Sacrosancta Theologia
pristinum suum adepta decus ex horrēdis erroribus re-
gni Pontificij paulatim ad primævam illam ac nativam
primitivæ Ecclesiæ Apostolicæ faciem longè nitidissimā
revocaretur; Et Philosophia pariter omnis ab inculta
barbarie

Barbarie superiorum temporū vindicata in clarissimam
lucem emergeret.

De Philosophia sanè dicent alij: ego instituti mei me-
mor intra campum Theologicū me contineo. Quid er-
go, quantumq; utilitatis ex hoc uberrimo fonte institutæ
Academiæ ad totam Ecclesiam Dei manarit, infinitum
prorsus est, nec libris ullis comprehēdi, nec ullius, quā-
libet excelsæ mētis, cogitatione capi, nedū ulla oratione
explicari potest. Considera, obsecro, reformationem in-
speratā illam & insignem, nostris quidem hominib. opta-
tissimam, Pontificatui autem Romano terribilē & exitio-
sam, quam Deus optimus Maximus ex hac sapientiæ cœ-
lestis arce atque templo fieri clementer voluit. Quis in
ejus consideratione non liquidò videat, duas Civitates
ceu duello commissas de Religionis summa belligera-
ri? quis non fateatur, Deum, qui pro divina sua sapientia
deligere solet ea, quæ coram mundi oculis ignobilia
sunt, abjecta sunt, stulta sunt, & pro nihilo reputantur,
hæc Wittebergam, etsi nec amplam, nec populosam, nec
imperio superbā, nec ædium palatiorumve magnificen-
tia conspicuam, ut nec opibus affluentem, nec florentem
potentia, nec rerum antea actis seculis gestarum fama ce-
lebrem, sed parvam, sed obscuram, sed vilem prius &
contemptibilem, nihilominus in illo stupendo opere de-
structionis regni Antichristi opponere voluisse Celsis-
simæ potentissimæq; Romæ, rerum olim Dominæ,
post sub Papatu, quemadmodum insolenter se jacta-
bat, religionis & fidei magistræ? Nec opposuit tantum,
sed ita suis armis instruxit, ut & pugnaret feliciter,
& gloriósè vinceret, & in DEI oculis, conspectuq;
beatorum Angelorum, totiusq; militantis Ecclesiæ de
regno Pontificio fracto debilitatoq; splendidissimos
ageret triumphos? Verè & ausim & possim affirma-
re, historijs etiam contestantibus, non inclytam

Cartaginam, Romæ olim æmulam acerrimam, & Monarchiæ orbis terrarum affectatricem vehementissimam, tam pugnavit feliciter adversus Romam sub Ethnicismo; quàm contra illam Witteberga pugnavit sub Christianismo. Tantoq; majorem admirationem meretur hoc opus, quanto conspectior est omnium humanarum conditionum diversitas. Sic enim visum Deo est, ut oppidulum Urbi, κατ' ἐξοχήν sic dictæ, seu Orbi verius, ut Cathedram Cathedræ, ut Lutherum inermem armato Pontifici, ut calamum Lutheri toti Antichristianæ πανοπλίᾳ, ab omni genere armorum instructissimæ opponeret, haud aliter atq; fundam Davidis olim immani hastæ gladioq; Goliathi Philistæi gigantis opposuit. Fuit nequitia regni Pontificij cunctis externis armis superior, spiritualis quippe, & in ipsis conscientiarum vibris altissimè defixa & radicata. Proinde potentissimi quique Cæsares operam luserunt omnem, quando carnalibus armis Antichristum oppugnabant, & e solio deicere moliebantur. Spiritualibus armis opus erat, quibus olim Apostoli mundum expugnarunt, nempe verbo Dei, tanquam gladio divini Spiritus invicto, & in omnem æternitatem insuperabili. Nam Dei Spiritu conficiendus erat Antichristus sine manu, quod Daniel & Paulus luculentis suis varicinijs prædixerunt. Lutherus ergo ex suo Musæolo cum precibus ad Deum, tum salutaribus scriptis suis, in quibus omnipotentis Dei vox è Prophetarum & Apostolorum deprompta libris atque literis sonabat, adversus illam nequitiae sedem ac pestilentiae cathedram Apostolicam, stupendum in modum quasi tonabat, & fulgurabat, & fulminabat, & unam post aliam victoriam (succesum largiente Deo, & virtutem dante tonitruum suo) reportabat gloriosissimè.

Contemptim Luthero nostro Papicolæ solent obvertere, nullis eum claruisse miraculis; in sua verò Ecclesia

clesia (Pontificia) edigna & prodigia. Valeant illi cum
suis prodigijs, quæ à Pseudoprophetis & Pseudochristis
editum iri, per cooperationem satanæ, Christus olim
discipulis suis prædixit, & Paulus ex Spiritu Sancto pro-
nunciavit. Lutherum quod attinet, satis est miraculi,
quod unus ipse propè totius mundi sustinuit impetum,
quod solo verbo, sine ullo armorum strepitu, contra o-
mnem humanam potentiam & resistantiam divinum il-
lud salvificæ religionis opus, Deo excelso fretus, instau-
ravit, doctrinamq; Christianam, non ab errore uno vel
altero vindicavit, sed ab erroribus ad unum omnibus in-
solidum repurgavit. Eoq; sublimius meritò censetur
opus, quod de illo jam olim Deus non uno modo vatici-
nari dignatus est. Quod etsi videri possit supra debuis-
se commemorari: tamen ordine non ita servato scrupu-
losè, hoc loco referre lubet.

Miramur & meritò quidem, cum legimus, Abraha-
mo prædictam posterorum servitutem in Ægypto, & ex
eadem liberationem; tacitè designato Mose, cujus opera
Dominus eam liberationem procuraturus erat. Mira-
mur oraculum Mosis de Helia Propheta multis antè se-
culis editum, quàm ille lucem hanc aspiceret, quando
tribum Gad ait absconditum habere Prophetam, hoc
est, incomparabilem vindicem ac repurgatorem divini
cultus, qui suo tempore ad hoc arduum opus expedien-
dum proditurus esset. Miramur Iosiam Regem vatici-
nio illustri nominatum expressè, qui aliquando (post
centum videlicet annos, eoq; amplius) regnaturus, & of-
fensa Sacerdotum Baal super idololatrico altari Bethel exu-
sturus esset: similiter quod Esaias Monarcham, cujus au-
spicijs atque jussu captivitas Babylonia solvenda foret,
nomine designat. Num verò putabimus, de eo, quod
nunc celebramus, opere, tam insigni, tamq; memorabili,
Deum fuisse mutum, ut de eo nihil vel in Scriptura pro-
deret,

deret, vel per homines *Δειπνεύσε* prænunciaret? Absur-
dum hoc & consuetudini Dei ab ultimis seculis usurpa-
tæ contrarium, qui in huiusmodi magnis rebus, quæ to-
tius Ecclesiæ statum complexæ sunt, non facit quicquam
nisi revelaverit arcanum suū servis suis Prophetis, ut pa-
storalis ille Propheta testatur, Amos, cap. 3. Itaq; præter
illa, quæ supra paucis attigi, & hæc accipite. In Apolo-
logia Confessionis Augustanæ sub titulo de votis legi-
tur, quod Iohannes Hiltenius, Monachus, laudatæ vitæ
ac sanctimonix, à suo sodalicio ob reprehensos quosdam
manifestos abusus in carcerem coniectus, dixerit, se has
injurias æquo animo propter Christum tolerare, cum
quidē nihil scripserit aut docuerit, quod labefactare sta-
tum Monachorum posset, tantum notos quosdam abu-
sus reprehenderit: sed alius quidam, inquit, veniet, An-
no 1516. qui destruet vos, nec poteritis ei resistere. Hæc
in Apologia Conf. August.

Iam de vaticinio gloriosissimi martyris, Iohannis Hus-
si, An. Dom. millesimo quadringentesimo decimo quin-
to quid dicā? Certè Lutherus ipse rebus durissimis, dira
moliente Papa, dira minitante Cæsare, nō mediocriter il-
lo se solatus est. Itaq; in sua glossa super Edictū Cæsareū,
quod tamen non Cæsari, sed alij cuidam artificij tribuen-
dum censet, scribit his verbis: Sanctus Ioannes Hussus
de me vaticinatus est, cum scriberet ex carcere ad Bohe-
mos: Hodie assabunt anserem (nam Hus anserem signi-
ficat) post centū verò annos audiēt canentem cygnum:
hunc ferant necesse erit: Et adiicit Lutherus: *Do soles
auch bey bleiben/ ob Gott wil.* Idem verò Hussus ad sangui-
nariæ illius meretricis Babylonice prælatos, hostes suos,
dicebat in die martyrij: Post centum annos respondebi-
tis Deo & mihi. Quæ verba Bohemi post in moneta qua-
dam ad effigiem Iohannis Husi curarunt procudi & ex-
primi. Imò compertum habemus indubijs documen-
tis in

ris, in Apocalypsi Iohannis cap. 14. & 18. notanter in-
comparabilem hunc religionis vindicem Apostolico va-
ticinio prænunciatum esse. Etenim post descriptum re-
gnum Antichristi sub figura bestiae habentis duo cornua
similia agni, loquentis autem voce draconis: & sub figura
altera meretricis insidētis bestiae decicorni, (quæ bestia,
Daniele interprete, est quarta Monarchia Romana) &
poculo errorum & abominationum inebriantis reges,
& populos, & gentes, & tribus, adeoq; terram corrup-
pentis prostitutione sui, quam mulierem Angelus ait, es-
se civitatem magnam, quæ habeat imperium super reges
terræ, quam Romæ tunc fuisse periphrasin nemo nisi hi-
storiarum penitissimè rudis inficiabitur: his ita recitatis,
mox introducit Angelus Evangelicæ doctrinæ præ-
co, dicente Iohanne: Et posthæc vidi alterum Angelum
volātem per mediam cœli, habentem Evangelium æter-
num, ut evangelizaret habitantibus super terram, & o-
mni genti & tribui, & linguæ & populo, dicentem voce
magna: timete Deum & date illi honorem, quia ve-
nit hora iudicij eius, & adorare eum, qui fecit cœlum &
terram, mare & fontes aquarum. Ad cuius concionem
ilico vox auditur ruinæ Papistici regni nuncia: cecidit,
cecidit Babylon civitas illa magna. Et rursus: Posthæc
vidi Angelum descendentem de cœlo, habentem pote-
statem magnam, & terra illuminata est à gloria eius: &
exclamavit per fortitudinē voce magna dicens: cecidit,
cecidit Babylon magna, & facta est habitatio dæmonio-
rum, & custodia omnis immundi Spiritus, & custodia o-
mnis volucris immundæ & invisæ, quia de divino iræ
scortationis eius biberunt omnes gentes: Et reges terræ
cum illa scortati sunt, & mercatores terræ de virtute de-
liciarum eius divites facti sunt.

Quibus

Quibus illustribus vaticinijs Lutherum ceu digi-
to notatum palam edocet irrefragabilis eventus, oracu-
lorum editorum interpret sine controversia, ut certis-
simus, ita locupletissimus.

Hic ergo heros invictus per occasionem turpissimæ
nundinationis indulgentiarum Papalium, (quas Ioannes
Tezelius Dominicanus, tanquam ejus rei præco ad elu-
enda horribilissima quævis scelera valere grunniebat)
cum Romano Pontifice congressus est. At quis homo
cum quo hoste? quibus armis? Nimirum homo imbellis
cum illo præpotenti Mönarcharum omnium Monarcha,
unus cum universa clientela Romanorum Pontificum,
solus cum toto propè mundo: armis verò nullis externis
adversus robustissimum illum Venatorem Nimrodum &
Vejovem Tarpejum adversus orbis Monarchas, Reges,
Principes, imò cōtra portas inferorū, solo fretus Dei præ-
sidio, solius scripture armatus gladio. Neq; verò solū mo-
do signa contulit, & eminus fortè scriptorium illum cala-
mum vibravit, sed cominus conflavit, leoninam, in quam
se ille Cumanus abdiderat, ejusq; ostentatione cunctis
regibus terrorem attulerat, detractam, extra portam El-
steranam hujus oppidi, flammis ultricibus exussit, & qui
seculis antea actis putabatur esse omnium sanctissimus, &
Christi vicarius, & successor Petri, & universalis omnium
ovium Christi Pastor, & fundamentum fidei, & totius
militantis Ecclesiæ caput, & quid non? hunc Lutherus
ex indubitatis testimonijs Spiritus S. demonstravit es-
se nobilem illum in Prophetarum etiam scriptis decan-
tatum Antichristum, esse hominem illum scelerosum, es-
se filium illum perditionis, qui in Dei templo sedens, su-
pra omne, quod Deus aut numen est, fastu diabolico
prorsus sese elevaturus erat.

Hoc pacto Christus Iesus sine manu, quod Dani-
el prædixit, solo Evangelij verbo, atque sic oris sui
Spiritu

Spiritu conficere coepit Antichristum in cordibus electo-
rum, & Ecclesiam ex servitute longè omnium foedissima
tristissimaq; potenter ereptam in libertatem Evangelij
divino planè beneficio reposuit, discussisq; nebulis, imò
tenebris errorum plusquam Cimmerijs & Ægyptiacis,
gratam salvificamq; lucem Evangelij supra Germaniæ
nostræ horizontem benignissimè reduxit; ad quam re-
formationem idolomania Papistica multis seculis inve-
terata, altissimisq; defixa radicib. ex hominū animis ex-
tirpata rursus est, & totum illud regnum tenebrarum ad
tubæ Evangelicæ clangorem (haud aliter atque Hieri-
chuntis olim moenia) non solum in Germania, sed etiam
in Europæis aliquot regnis validissimè concussum, &
ceu fulmine cœlesti dirutum subversumq; est. Neq; verò
quisquam opinetur, meam orationem his percensendis
extra oleam ferri, & à scopo deviare, præsentis institu-
ti. Quicquid enim, Deo duce ac præfide, Lutherus præ-
clare gessit, ejus non minimam sibi deposcit partem illu-
stris hæc nostra civitas Scholastica, cujus ipse membrum
fuit apprimè nobile. Eoq; meliori jure se in hujus gloriæ
communione offert, quod etsi Lutherus solus istius re-
formationis fecit initium: tamen ipsius Collegæ & παγα-
σάται, Academiæ nostræ cives, arduos illius conatus, suo
quisq; loco, fideliter juverint.

Cajo Julio Cæsari, Dictatori & Imperatori victo-
riosissimo Tullius acclamat in ea, quam pro Marco Mar-
cello habuit, oratione: Domuisti gentes immanitate bar-
baras, multitudine innumerabiles, locis infinitas, omni
copiarum genere abundantes. Fruatur sanè hac laude
Julius. Quid verò cunctæ illius res gestæ, quid toties col-
lata signa, quid commissa prælia, quid obtentæ victo-
riæ, quid acti triumphi, quid omnis illius, qua terrarum
orbem complevit, gloriæ militaris trophæa, quid Impe-
ratoriæ Majestatis monumenta bellica virtute parta: si

C

con-

conferantur ad hoc ingens opus, quod Lutherus noster
singulari numinis afflatu suscepit, expedito successu con-
tinuavit & urfit, optatoq; fine perfecit?

Sed quid attinet res ex Schola nostra præclarè ge-
stas, conferre vel cum rebus Iulij Cæsaris, vel Alexan-
dri Magni, vel etiam cum Herculis laboribus? Valeant
Ethnici. Nos comparationem multò digniorem institu-
emus præstantissimi hujus & ad posteros celebrandi κα-
τοχῶν δόματ' Q, cum alijs augustissimis, & à primo ævo de-
cantatis operibus, in Ecclesia gestis perfectisq;, ut ex ea
collatione, quid quantumq; de Reformatione novissimi
hujusce temporis statuendum sit, liquidius elucescat.

Tristis erat Ecclesiæ facies olim in Ægypto, quan-
do post mortem Iosephi, & extinctam memoriam meri-
torū ejus, Rex novus Israelitas gravissimis onerib. affli-
xit, & in eas angustias adegit, ut sub intolerabili pressura
continuis suspirijs ad Deum ingemiscerent. Porro crevit
onus, quādo illis sub onere crescentib. edicto regis no-
vo, masculi Hebræi recens in lucem editi, mox in profu-
entem, ante ora & oculos parentum, abijciebantur, luctu-
osissimo sanè exemplo & spectaculo. Hæc afflictio dura-
vit annos centū. Secuta est liberatio miranda, &eductio
ex Ægypti finibus optatissima, multis sanè magnisq; mi-
raculis insignis & ad omnem posteritatē commemorabi-
lis. Et certè, si Mosen, Prophetarum omnium Coriphæū,
si miraculorum & numerū & majestatem, si Dei loquen-
tis cum Mose & Aarone manifestam præsentiam spectes;
haud inficias eo, quoad memoratas circumstantias, es-
se Mosaicum illud opus educationis filiorum Israël ex Æ-
gypto conspectius & augustius. Sin verò genus afflictio-
nis, si durationem, si potentiam hostis, si liberationis
modum, si differentiam inter temporalia & æterna, inter
corporalia & spiritualia prorsus infinitam attendas, non
equi-

equidem ego subijciam *ἐπιπέτω* : vos iudicate. Nam Phara-
o redegerat Israëlitas sub servitute, sed corporis,
quæ cum æterna salute stare posset, nec adigebat con-
scientias hominum ad suscipiendum cultum cum Dei vo-
luntate pugnantē, nisi quantum ipsimet impietatis Ægy-
ptiacæ ex quotidiana conversatione sponte sua contra-
xerant. At Romani Papæ servitus ipsam arcem æternæ
salutis convellit ac diruit, & conscientias, sanguine fi-
lij Dei redemptas, sub errorum & superstitionum, ac mul-
tiplicis idolomanie fœdissimam captivitatem, atque a-
deò sub æternæ damnationis capistrum atq; jugum o-
mnium immanissimum horribilissimumq; adigit. Ser-
vitus Ægyptiaca duravit, ut diximus, annos ad centum;
Babylonicæ meretricis servitus Antichristiana hæc
decuplo duravit diutius. In Ægyptiaca servitute age-
batur de ædificandis Regi granarijs, & ad ea præstandis
operis: in hac agebatur religio, agebatur agnitio Dei
& Christi, in qua cardo sempiternæ salutis vertitur. Il-
lius Ægyptiacæ quidam erat futurus finis, neque enim
ultra cuiusq; mortem sævire vel poterat, vel etiam cogi-
tabat Pharao: hæc Antichristi tyrannis, ne morte quidē
hominum terminatur, sed tum demum exitialis effectus
ejus maximè sese prodit, interitum secum trahens nullis
unquam seculis finiendum.

Quod igitur ex Antichristi captivitate, cui nec Phara-
onica illa pressura, nec externa captivitas Babylonica
unquam in æternum æquiparari potest, Deus, Ecclesiæ
sue misertus, Beati Lutheri ministerio nos eduxit: quib.
laudibus sacrosanctum nomen Dei evehemus: quas gra-
tias agemus divinæ majestati ipsius: Parietes, me Chri-
ste, Templi hujus, ipsæq; valvæ, quæ primas viderūt the-
ses Lutheri de indulgentijs, operis, quo de loquimur,
C 2 adm.

admirandi primitias, æterno Deo gratias agere gestiunt pro hoc ipsius inenarrabili dono atque munere: quod ut nobis velit esse proprium ac benè stabile, qua possumus animorum & precum contentione, coeleste numen ejus oramus supplices.

Innumera prudens omitto; quæ si particulatim persequi vellem, opus mihi nasceretur iliade majus. Satis est præcipua referre: quædam autem ceu digito solum ostendere. Certè divinum illud opus translationis Bibliorum ex hebræis & græcis fontibus in linguam vernaculam, nullius non modo hominis oratione, sed ne quidem angelorum linguis dignè satis unquam celebrari potest. Non Oceanus tantam fundit aquarum vim atq; copiam, quantū coelestis sapientiæ, salutaris doctrinæ, vivificæq; consolationis, & ad perpetuam salutem necessariæ instructionis, ex hoc perenni latice scripturæ in nostram conversæ linguam largissimis venis atq; rivis ad fideles emanat. Quæ res (si nil quicquam aliud hoc seculo Wittebergæ præstitum foret) vel sola, triumphum sibi festumq; diem quodam suo jure deposceret.

Sed & hoc obiter perstringo; quod ex Witteberga nostra, solennis Ecclesiarum nostrarum Confessio, in Comitijis Augustanis, Anno 30, frequentissimo in confessu Principum oblata Cæsari, invictaq; constantia defensa, ejusq; sonus ex loco tam illustri, tamq; celebri haud aliter in omni Europa percrebuit, atq; Paulus Apostolus à Thessalonicensibus olim sermonem Domini in Macedonia & Achaia, cæterisq; locis pertonuisse scribit. Qui dies exhibitæ nostræ Confessionis, & personantis tubæ Evangelicæ doctrinæ, ex celebratissimis ante finem mundi nequaquam postremus est. Stabitq; in omnia secula Confessio nostra, Wittebergæ primum, septendecim articulis inclusa, dehinc dilatata, & Augustæ in totius Orbis Christiani oculis atq; auribus clarissimam in lucem edita.

dita. Stabit, inquam, immota prorsus & inconcussa, quãlibet contrà insurgat mundus, tumultuetur Antichristus, ringantur Papicolæ, fremat Orbis & Orcus.

Atq; hîc transitum facimus ad alterum beneficium priori connexum, merito itidem suo celebrandum. Rectè canit Poëta:

Non minor est virtus, quàm quærere, partâ tueri.

Magnum est, in Academia nostra coelitus accensam esse Evangelij lucem, hujusq; radijs illustratam Ecclesiam Christianam. Non minus autem est, sacrosanctum illud depositum in tantis furoribus Sathanæ & mundi sartum tectum potuisse conservari, & ad nos usq; transmitti. Quid enim non molitus est Diabolus, quò lucem Evangelicæ doctrinæ rursus extingueret? Huc spectabat, quòd sectarios immisit, quòd dissidia excitavit in negotio religionis, cõflato infelici certamine Sacramentario, excitato ad oppugnationem doctrinæ sanæ Carolo stadio, post Zvinglio, Oecolampadio, Svencofeldio, Anabaptistarum, aliorumq; fanaticorum multiplici Lerna atq; hydra: quorum omnium conatus, si præsertim spiritum, quo agebatur, consideres, ad excidium veræ doctrinæ per D. Lutherum ceu postliminio reductæ, tanquam scopum unicum collineabat. Quin idem accidit; Lutherò, quod Paulus Apostolus suo tempore futurum ominabatur: ex vobis ipsis exurgent viri, loquentes perversa, ut abducant discipulos post se: Et sicut olim ex Ecclesia Antiochena Paulus Samofatenus, ex Alexandrina Arius, ex alijs nobilissimis Ecclesijs alij exorti sint hæretici: sic ne quidem nostra Cathedra Academica potuit ab ejusmodi hominibus esse prorsus immunis, quin post mortem Lutheri novum exoriretur hominum genus, in eadem Cathedra dogmata, à Lutheri doctrina planè diversa profertentium, atq; nihilominus impio conatui nomen obducentium ipsius Lutheri. Hinc novi procusi Catechismi,

hinc infelix ille partus, in ipso propè partu jugulatus & confossus, quod *σεσέωμα*, seu fundamentū, Grundtsest sese vocitabat, hinc alij venenati libri, quibus Nestorij hæresis velut ex orco resuscitata studiosissimam juventutem miserandum in modum inficiebat, ita ut ex Witteberga sub alieno pallio atq; nomine Calvinismus longius latiusq; fuerit disseminatus, quàm Calviniani ipsi suis ex nidis propagare multo tempore potuissent. Et quidem aliquoties hoc molitus est Satanas, ut Academiam hanc constitueret ad amati sui Calvinismi sedem & arcem, ex qua virus suum in orbem Christianum plenis cataractis effunderet: idque tam immani conatu, ut bisterve de puritate doctrinæ cœlestis, in articulo Personæ majestatisq; Domini nostri Iesu Christi, actum videretur & conclamatum. Semper autem Deus misericorditer respexit hanc verbi sui Cathedralam, semper *ὡς ἀπὸ μηχανῆς* tantis malis medicinam fecit, detectis illorum hominum dolis occultis, & machinationibus illorum, provida cura magistratus, & salutari vigilantia sincerorum Doctorum repressis ac dissipatis. Interim verò dissensionum istarum causa & culpa tam non est impingenda doctrinæ per Lutherum nobis redditæ, quàm nec exortæ olim hæreses conferri poterant in doctrinam Apostolorum: sed & hic & illic valet dictum Iohannis: Ex nobis exierunt, sed non erant ex nobis; si enim fuissent ex nobis, mansissent utiq; nobiscum.

Cæterum ut contra impetū Sectariorum Deus hanc almam Scholam benignissimè protexit, sic non minus potenter & clementer eam tutatus est, contra vim omnem hostilem. Ut de immanitate Turcica nihil dicam, quæ toti Germaniæ, patriæ nostræ charissimæ *πανολεθρία* ab aliquot seculis minatur atrocissimè, & nihilominus tanquàm Dei manu retardata semper est atq; repressa: certe Pontificiorum colluyies nullam sub sole civitatem tam ode-

runt

runt acerbè, tam cupiunt everfam funditus, quam nostram hanc Wittebergam. Quodq; lapis adhuc manet super lapidem, id non illorum voluntati, sed æterni Dei clementi protectioni acceptum ferendum est. In bello Smalcaldico, cum post partam victoriam, Cæsar Carolus, & Ferdinādus Rex hujusce frater, cum Hispano milite oppidum nostrum, adeoq; templum hoc nostrum ingrederetur; quis tum civis ab hoste victore & furente milite non extrema quævis metuenda esse putabat? quis sepulchrum Lutheri, quem Pontificij & vivum ode- rant acerbissimè, & mortuum nullis non diris devoyendum statuebant, quis corpus ejus, quis ossa intacta mansura somniare saltem poterat? Sed ecce, Deus misericors, qui corda Regum omniumq; filiorum hominum in sua manu continet, hosti superbienti ceu frenum immisit, & divino suo nutu, ceu retinaculo quodam cohibuit, victoriæq; insolentiam sic moderatus est, ut nemo quisquam non modò civium, sed ne præfidiariorum quidem militum, qui more belli hostium loco haberi, & ad unum omnes contrucidari poterant, tantillum læderetur: Lutheri quoque sepulchrum, & cadaver intacta prorsus & inviolata manerent.

Taceo nunc brevitatis studio, bellorum motus alios, & tempestates Germaniæ sævissimas, sub quib. omnipotens Deus hanc Scholā sub alarum suarū umbra benignè protexit, & tanquā annulum signatoriū in manu sua, imò ceu pupillā oculi custodivit, imperato prorsus & incredibili planè beneficio; ut de ea nō minus atq; olim de Hierosolyma dici possit ex Psalmo, populari concione heri explicato: Magnus Dominus & laudibilis valde, in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus. Mons Sion (sic etiam Witteberga nostra) surculus amœnus, gaudium universæ terræ. Ad latus Aquilonis sita est civitas magni Regis, D. E. U. S. in palatijs ejus (templis & domibus) notus est.

est, quod ipse sit refugium. Quoniam ecce Reges congregati sunt & transferunt simul, commoti sunt, conturbati sunt; tremor apprehendit eos, ibi dolores, ut parturientis. Sicut audivimus, sic vidimus in civitate Domini virtutem, in civitate Dei nostri: Deus fundavit eam in seculum. Expectamus, o Deus, misericordiam tuam in medio Templi tui: secundum nomen tuum, sic & laus tua in fines terræ. Iustitia plena est dextera tua. Lætetur mons Zion, exultent filiae ejus: propter judicia tua, Domine. Circumdate Sionem, & complectimini eam, numerate turres ejus: firmate muros, & sublimare palatia ejus, ut narretur in progenie altera: quoniam hic Deus est Deus noster in æternum: ipse ducit nos, ut juventam.

Quoniam verò, Auditores humanissimi, horrendum in mundum, frendet ac fremit Satanus, tumultuatur ob acceptam plagam Antichristus, dira moliuntur, & sanguinem nostrum sitiunt Pontificij, cum primis Suitæ, ranæ Apocalypticæ & infernales locustæ, quæ ex abyssis provolantes accendant & inflammant animos Regum ac Principum in Lutheranos, & nullum non lapidem movent (etiamsi scorpius sub unoquoque dormiat) ut Academiarum Evangelicarum status pulcherrimus turbetur, imò convellatur; ut data Religioni pax annihilaretur, ut nos omnes radicitus exterminemur & deleamur funditus, ut Ecclesiæ præclarissimè constitutæ sub jugum intolerabile Romani Antichristi retrahantur, ut pestilentiae Cathedra reficiatur, ut vulnera, Babylo-nicæ meretrici, Regum seductrici & populorum, per verbum Evangelij inflicta, sanentur, ut Papatus totus in integrum restituatur, ut (si mundus tam diu consisteret) ipsi suam illum quæstorium jubilæum majore numero & uberiore quæstu celebrate, de quibus nobis devictis triumphum agere pro suo libitu valeant: idcirco pœnitenti corde te precamur, æterne Deus, Pater Domini nostri
Iesu

Iesu Christi, ut delicta nostrā, quibus tuam iram sumus
meriti, propter sanguinem & mortem unigeniti filij tui,
Domini nostri Iesu Christi, paternè nobis condones, ne-
que nobiscum agas secundum peccata nostra, neq; secū-
dum iniquitates nostras retribuas nobis. Confirma, quæ-
sumus, ô Deus, bonum hoc, quod operatus es in nobis.
Conserva Ecclesiam tuam, quam Iesus Christus sangui-
ne suo redemit, lavit & sanctificavit. Domine Deus vir-
tutum, respice de cœlo, & vide, & visita vineam tuam,
quam plantavit dextera tua. Increpa feram arundinis,
congregationem taurorum, conculcantem propter be-
neplacitum argenti; dissipa gentes, quæ bella volunt.
Exurge Domine, & dissipentur inimici tui, & fugiant à
facie tua, qui oderunt te. Protege & fulci potenti tua
dextra clementissimum Magistratum nostrum. Defen-
de Illustrissimos nostros Principes, Saxonix Duces flo-
rentissimos. Sospita cunctos Principes & Magistratus,
qui verbo Evangelij tui hospitia præbent: Conserva
Scholam hanc nostram, Verbi tui salutarem officinam:
benedic laboribus docentium ac discientium, & largire
nobis, & posteris nostris, ut te æternum Patrem, unâ cum
filio tuo Domino Iesu Christo, & consubstantiali Spiritu,
rectè agnoscamus, tibi vero cultu piè deserviamus, do-
nec hac vita functi perveniamus ad Civitatem illam Dei
viventis, ad cœlestem Hierosolymam, ad innumerabili-
um angelorum cœtum, ad concionem primogenitorum,
qui in cœlis conscripti sunt, & ad spiritus justorum per-
fectorum, atq; unâ cum his Sabbatum ex Sabbato, lubi-
læum ex Iubilæo, cum perenni iubilo celebremus, canen-
tes jugiter: Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Ze-
bath, cui æterno & immortalis principi seculorum, invi-
sibili, soli sapienti Deo, Regi Regum & Domino dominā-
tium, sit laus, honor, & imperium sempiter-

num, A M E N.

D

CAR.

CARMEN IUBILEVM,
Oppositum Iubilæo Pontificio.

Huc huc sis, IESV sacra cui sunt júbila cordi,
Iúbila, quæ IESVS Latia è Babylone reuersos
Christicolas fremitu iubet ingeminare secundo.
Quos Romana solet facere Indulgentia plausus;
Non ea non IESV, sed magni júbila Scorti.

Papam Antichristum, tu, perge negare, Suita;
Papam Antichristum facere Indulgentia perget.

Bellar. lib.
4. d. pœni.
cap. 10.

(a) Quòd solo Christi merito plenaria, quantum
Quamlibet ad culpam & pœnam, deletio nunquam
Peccati fiat; scelerata hæc caussa Quirini est
Pontificis, merito Christi cur sufficienti
Accumulet meritum diuorum Caupo suorum.

Papam Antichristum, tu, perge negare, Suita;
Papam Antichristum facere Indulgentia perget:

b.
Li. 1. d. In-
dulg. c. 2.
propos. 4.

(b) Tantus nonnullis meritorum restat acervus,
Ut nec opus fuerit propria ad peccata pianda
Plurima, quæ verbo dixisses (c) crimina solo.

1. d. amiss.
grat. &
stat. pecc.
cap. 2.

Papam Antichristum, tu, perge negare Suita;
Papam Antichristum facere Indulgentia perget:

2. d. Indul-
gent. cap.
7. & 11.

Istum (d) adhibere decet thesaurum, ne sit inanis:
Istum conclusum Papa ad sua secla reservans
Distribuit, dispensandumq; hoc ordine sancit:
Appositum bullæ plumbum medium exhibitivum;
Ast acceptivum numi sonus esto probati.

Papam Antichristum, tu, perge negare, Suita;
Papam Antichristum facere Indulgentia perget:

Illu.

(e) Illa satis datio, satis illaq; factio, quadam
Nequaquam ex Domini venia, sed pondere solvit
Ipsa suo satis: hæc (f) maculas sordesq;, beata
Quæ prohibent aliàs omninò sede, repurgat:
Comprimit (g) hæc iram Domini, restaurat amorem.

Papam Antichristum, tu, perge negare, Suita;
Papam Antichristum facere Indulgentia perget:
Sancit (h) Papa, ubi, qua forma, quàm largiter, & quam
Ob causam, quando, quibus indulgentia danda.
Quod si causam deest, sed dispensare supremum
Liquet Pontificem voluisse, sat est: quia totum
Tantum Pontificis nutu dependet ab uno.
Ipsius est quævis rata dispensatio semper:
Semper ei causam esse piam, tu credere debes.

Papam Antichristum, tu, perge negare, Suita;
Papam Antichristum facere Indulgentia perget:
Quas sic condonat quibus Indulgentia pœnas,
Illi, de fructu melioris mentis opimo
Edendo, minimè constricti lege tenentur.

Hoc non esse Sacramentum confingere, non ex
Arbitrio leges dare, non dispungere CHRISTI
Leges; vera ubi monstrabit ratione Suita;
Sistet Abaddonem facere Indulgentia Papam.

à
M. Conrado Rühelio
Wittenbergensi,
deproperatum.

e.
2 d. Indulg. c. 2.
8. obiect. 5. &
1. 5. d. Iustif. c. 1.
f.
Lib. 5. d. Iustif.
c. 6. & 1 d. Pur-
gator. c. 1. & 8.

g
Lib. 4. d. Satisf.
c. 13. l. 4. d. Pœ-
nitent. cap. 1.

h
1. d. Indulgent.
cap. 12.

Lib. 4. d. Rom.
Pont. cap. 2. &
seqq.

2. d. Pœnitent.
cap. 13.

Lib. 1. de Rom.
Pont. cap. 3.

2 d. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Ep. A. d. Rom. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Ep. A. d. Rom. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

(The Latin text is mirrored bleed-through from the reverse side of the page. It appears to be a theological or legal treatise, possibly discussing the nature of the sacraments and the authority of the papacy. Key phrases include "Hoc non esse sacramentum", "Arbitrio leges", and "Sicut Abbatem".)

M. Conrado Rühlis
Vincibergensis
deputatus

Ye 3447

ULB Halle 3
003 033 120

Sb.

V317

03, 2001 Bd.

Avat 116

HAI
CVLA
LITIO

gensis, cu
pleviff

IN QU A
neficia Dei in
ro beneficiu
admirand
insidias

ÆGII
Theol. I

Typis

SE
ATA
EBER-

no com-
ni

R BE-
rimis ve-
elica, &
versus
ichri-

D, S.
Vite

ab.
3. 4,33

